

DE VANGST VAN EEN KONINGSTIJGER OP SUMATRA.

R loopen wonderlijke verhalen bij de Bataksche bevolking omtrent onzen grooten koningstijger.

De koningstijger komt vooral op Sumatra, waar hij in de nog ondoordringbare oerboschen met zijn weinig talrijke bevolking huist, in veel grooter getale voor, dan op Java en de andere eilanden van onzen Indischen Archipel. Vooral in de laatste jaren, waarin de Indische Regeering opgehouden heeft aan de bevolking een premie voor elke vangst uit te reiken, neemt 't getal van dag tot dag toe. En de schade, die deze dieren aanrichten, is belangrijk. 't Zou daarom wel wenschelijk wezen, als men de oude manier weder invoerde.

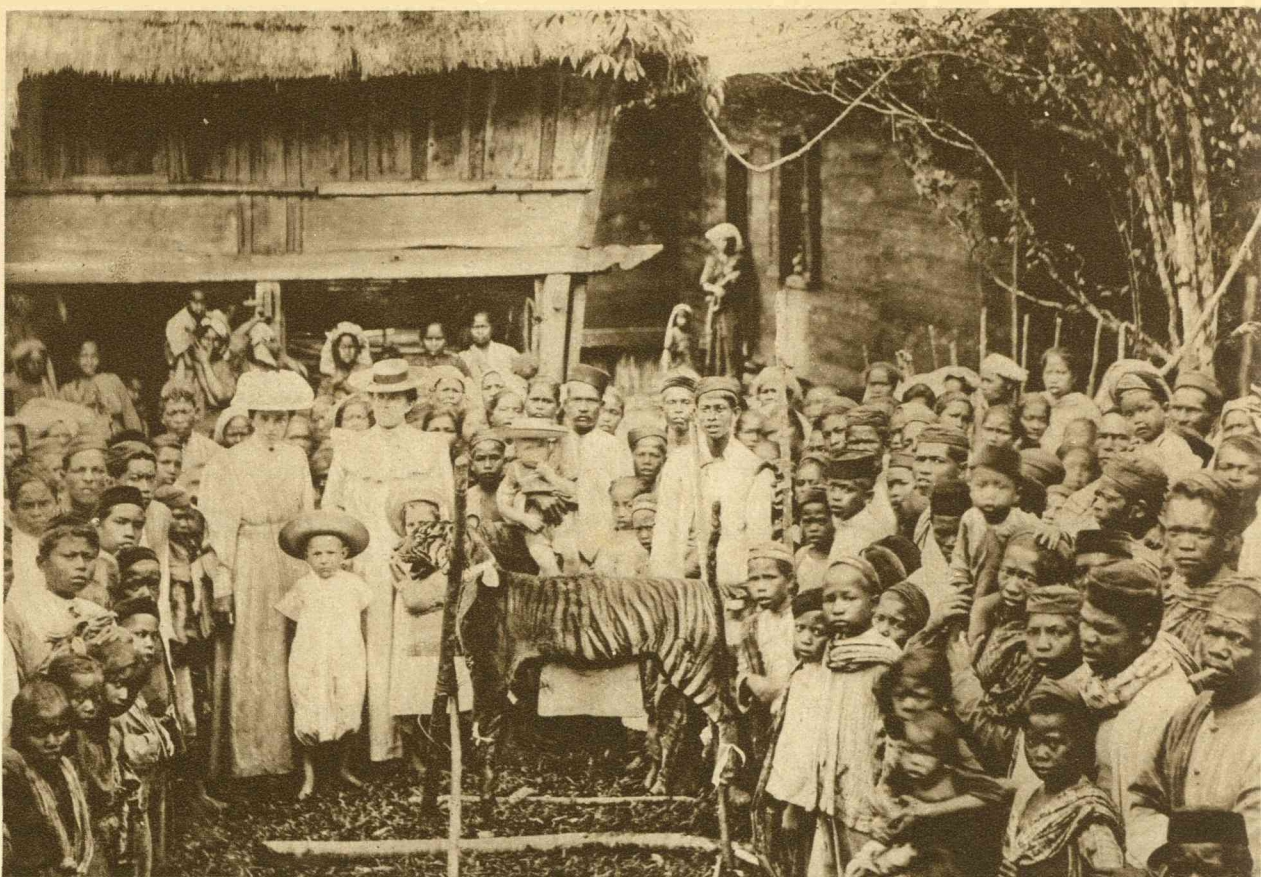
Onder de bevolking zelf speelt dit beest een zeer groote rol en 't is wel hier in „Panorama” de geschiktste plaats, aan onze vriendelijke lezers de interessante nog onbekende mededeelingen te doen.

De naam zelf. Het ons bekende spreekwoord „Als je van iemand spreekt, dan komt hij” vindt hier bij 't volksgeloof inderdaad zijn ware toepassing. Bijna nooit durft een Inlander den naam „tijger” uit te spreken. Wel heeft men andere hoogklinkende namen welke men zonder majesteitsschennis gebruiken mag.

De meest gebruikelijke is wel „bezitter van het oerbosch.” Het oerbosch is namelijk zijn terrein en verblijfplaats, waar niemand, dier noch mensch, hem mag storen, maar iedereen verplicht is dezen vorst der dieren eerbied te geven. Nooit zal een Inlander, die met deze zedewetten op de hoogte is, 't verzuimen deze verschillende beleefdheidstermen te vervullen, als hij in het oerbosch gaat.

Een andere dikwijls gebruikte naam is „Grootvadertje van 't bosch.” Hij wordt beschouwd als koning der dieren, en de eerste, die van 't bosch bezit genomen heeft. Al 't andere gedierte zijn zijn kinderen en kleinkinderen. Het wilde varken is zijn meest geliefkoosd voedsel en wanneer menschen dit vergeten en wilde varkens doodden, dan hebben ze zich strafbaar gemaakt tegenover hem en zal hij het wreken op zijn tijd. Maar misschien ligt er nog een diepere beteekenis in dat woord „Grootvadertje.” In het algemeen wordt in de Mandelingsche streken (Sum, W.K.) aan zielsverhuizing geloofd. Menschen namelijk, die de geheimen van onkwetsbaarheid bezitten, worden zeer gevreesd, en na hun dood verhuizen ze voorzeker in een tijger, zoo wordt beweerd.

De derde en vierde veel gebruikte naam is „de Sterke” of „Brutale”, voor wien alles buigt en beeft, als hij zijn stem laat hooren. Hij alleen heeft den moed een wilde koe en ook den grootsten buffel aan te vallen en er mede weg te gaan.

Vredevorst. Deze, zoo zegt men, is bescheiden en wil graag met den mensch op vredelievenden voet leven. Hij begeert geen menschenvleesch maar laat een ieder kalm zijn gang gaan. Wanneer 't nu toch gebeurt, dat een mensch door een tijger verscheurd wordt, dan zegt het volksgeloof „voorzeker zullen zijn hoektanden vaneen splijten, zijn collega's zullen hem voor altijd uit hunne maatschappij uitsluiten en niets meer met hem te doen willen hebben.” Het gebeurt ook in werkelijkheid zeer zelden, dat een mensch overdag door een tijger aangevallen wordt.

Hij is het rijpaard van de booze geesten en kan zich ongelooflijk gauw bewegen; ook is hij in staat zich te verkleinen en te vergrooten naar gelang 't noodig is. Wee dengene, die een onschuldigen tijger doodt, hij is voorzeker aan den invloed van booze geesten onderhevig. Slechts door 't brengen van voldoende offers is deze overtreding weder goed te maken.

Het gebeurt dan ook nooit, dat door de bevolking jacht gemaakt wordt op een tijger, wanneer er geen koeien of buffels door hem gedood zijn. Slechts in dit geval mag men op hem dezen regel toepassen, „Iedere slechte daad moet vergolden worden.”

De wilde tijgerkat, met hem nauw verwant, is zijn schoonmoeder en leermeesteres; zij heeft hem 't springen geleerd. Sedert hij haar vroeg, hem ook in het klauteren te onderrichten, en zij dit weigerde, staan ze op vijandelijken voet.

Ook bezit ons grootvadertje eene profetische gave. Hij

weet van te voren heel goed, als hij op roof uitgaat, of hij iets zal vangen of niet. Zelfs de dreigende gevaren van ziekte en dood zijn hem niet vreemd. Alleen wanneer hij aan de menschen schade gedaan heeft, kan hem het oordeel treffen en is men in staat hem te vangen en te doodden.

De tijger is ook rechter van alle ongerechtigheid. Zoo worden b.v. nu nog dikwijls bij de bevolking, als er tijgermoessons optreden, alle gewichten en maten in de dorpen bijeengebracht en door de dorpsautoriteiten onderzocht, of ze niet te klein of te groot, te zwaar of te licht zijn. Twisten worden weder in orde gebracht. Maar vooral wordt een meisje van onzedelikheden verdacht. Uit mijne meer dan 10-jarige ondervinding weet ik dan ook dat er bijna nooit onechte kinderen geboren worden.

De vangst van een tijger is altijd in 't geheele rijk een groote gebeurtenis. Men vangt hem gewoonlijk op twee manieren. De eerste is door een zware ijzeren klem. Als hij een koe of een buffel gedood heeft, zet men deze verborgen op 't door hem te passeeren pad, want hij komt altijd langs denzelfden weg terug, waarlangs hij is weggegaan. Trapt hij nu met zijn pooten er in, dan zit hij ook voor goed vast. Een omgevallen vlag, die bij het opzetten der klem daar geplaatst werd, vermeldt dat er iets gebeurd is. Een groote schaar, gewapend met geweren, spiesen etc. begeeft zich nu met den vorst aan 't hoofd naar de plaats der gebeurtenis. Onder donderend geknal worden er vele schoten op hem gelost, totdat hij dood neerligt.

Een tweede, eenvoudiger manier is dat hij zichzelf doodschiet. Men zet een geladen geweer neer, gespannen door één dun touw, dat dwars over door 't hem te passeeren pad loopt.

Op het oogenblik, dat de tijger weder terugkomt naar zijn prooi en er tegenloopt, gaat 't schot af en de kogel raakt precies zijn hart.

Onder groot gejuich wordt hij nu door de menigte op 't vorstelijke erf gebracht, aangekleed en op een stelling geplaatst.

De voorvechters verschijnen met lans en speren, en houden eene toespraak tot hem met de volgende woorden: Verontschuldigd Grootvadertje, dat wij U op deze wijze omsingelen, wij willen U geen kwaad doen, maar slechts naar den algemeenen regel handelen „iedere slechte daad moet vergolden worden”.

Het is zeer moeilijk een ongeschonden tijgerhuid te krijgen, want juist de snor, hoektanden en nagels, die bij een goede tijgerhuid niet mogen ontbreken, worden door de Inlanders met grooten ijver veroverd. De snor wordt als vergifmiddel gebruikt, de hoektanden zijn een geheime medicijn en de nagels zijn versiersels of worden gedragen als beschermmiddel tegen booze invloeden.

EEN HERINNERING AAN DE ONAFHANKELIJKHEIDSFEESTEN TE PROBOLINGGO.

Den laatsten dag der onafhankelijkheidsfeesten te Probolinggo (Oost-Java) ging de „Bruiloft van Kloris en Roosje”. Het stuk, door een inwoner van Probolinggo op geestige wijze voor Indische toestanden toepasselijk omgewerkt, werd door dilettanten vlot en zeer goed gespeeld en verwierf dan ook een uitbundig succes van het ook uit omliggende plaatsen toegestroomde publiek. Wij meenen dat dit de eerste maal is, dat het aan dilettanten is gelukt op Java dit zoo door en door Hollandsche spel ten tooneele te voeren; wel een bewijs hoeveel uitstekende krachten op het gebied van muziek, toneelspel en regie het stedeke Probolinggo oplevert.

